

KWARTALNIK SAMORZĄDOWY GMINY CZERNIKOWO

DWA SŁOWA

NUMER 3 (2018)

**Rozbudowa oczyszczalni
ścieków zakończona**
str. 3

**Inwestujemy w
infrastrukturę drogową**
str. 4

**Uroczyste otwarcie nowego
przedszkola**
str. 6

**Święto pachnące chlebem -
dożynki gminno-parafialne 2018**
str. 8

XXXVI Sesja Rady Gminy Czernikowo

Dnia 20 lipca 2018 r. o godzinie 13.30 w sali posiedzeń Urzędu Gminy odbyła się XXXVI Sesja Rady Gminy w Czernikowie. Radni przyjęli porządek posiedzenia i protokół z poprzedniej sesji, po czym przystąpili do głosowania nad uchwałami.

Na sesji podjęto uchwały dotyczące m.in. zmian w budżecie i w Wieloletniej Prognozie Finansowej, regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, dowozu uczniów czy uzgodnienia projektu uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego dotyczącej Obszaru Chronionego Niziny Ciechocińskiej.

Pełna wersja protokołu z przebiegu sesji znajduje się w Urzędzie Gminy Czernikowo w pok. nr 29.

HK

Urząd Gminy Czernikowo
ul. Słowackiego 12
www.czernikowo.pl

Województwo: kujawsko-pomorskie
Powiat: toruński
Wójt: Zdzisław Gawroński
Powierzchnia: 169,37 km²
Liczba sołectw: 17

KWARTALNIK SAMORZĄDOWY
GMINY CZERNIKOWO

Nakład 2000 egz.

Wydawca: Urząd Gminy Czernikowo
ul. Słowackiego 12, Czernikowo
e-mail: info@czernikowo.pl

Prosimy o przesyłanie swoich uwag
i propozycji na powyższy adres.

Przemysław Pujer (redaktor naczelny)

Zdjęcia są własnością
Urzędu Gminy Czernikowo
Projekt graficzny i skład
Fundacja MEDIUM

www.czernikowo.pl

W tym numerze

XXXVI Sesja Rady Gminy Czernikowo	str. 2
Rozbudowa oczyszczalni ścieków zakończona	str. 3
Place zabaw i siłownie w ramach RLKS – finalizacja przedsięwzięć	str. 3
Inwestujemy w infrastrukturę drogową	str. 4
Steklińska „OSA” – podpisaliśmy umowę z ministerstwem	str. 4
„Szlakiem natury, szlakiem przeszłości”	str. 5
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków zakończona	str. 5
Otwarcie komisariatu policji w Dobrzejewicach	str. 5
Nowy sprzęt dla gminnych jednostek OSP.....	str. 5
Uroczyste otwarcie nowego przedszkola	str. 6
Wsparcie OSP z Ministerstwa Sprawiedliwości.....	str. 7
Program „Czyste Powietrze” - 103 mld zł na wymianę pieca lub termomodernizację	str. 7
Młodzi druhowie ze Steklina uhonorowani	str. 7
Nowy monitoring na terenie gminy	str. 7
Święto pachnące chlebem - dożynki gminno-parafialne 2018.....	str. 8
Czyż-nie aktywne na 16-lecie.....	str. 9
Z życia Gminnej Biblioteki Publicznej	str. 10
Co słysać w SP im K. K. Baczyńskiego w Czernikowie?	str. 10
Dzięki Budżetowi Obywatelskiemu Powiatu Toruńskiego biegi zawiąły do Czernikowa!	str. 11
Działają z Werwą	str. 12
Wieści ze SP w Steklinie	str. 13
„100 na 100 – Niepodległość” w SP Czernikowo	str. 13
Wakacyjna fotorelacja ze „Słoneczka”.....	str. 14
Letnie półkolonie w SP Osówka.....	str. 14
Liga Pokera Sportowego – fantastyczna końcówka sezonu.....	str. 15
Królewska gra króluje w Czernikowie	str. 15

Rozbudowa oczyszczalni ścieków zakończona

Projekt „*Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Czernikowie*” to przedsięwzięcie równie kosztowne, co niezbędne. Warta ponad osiem milionów złotych inwestycja jest drugą pod względem wartości w historii gminnych przedsięwzięć infrastrukturalnych. Realizacja zadania była jednak konieczna z punktu widzenia zapewnienia obsługi kanalizacyjnej stale rozrastającej się czernikowskiej aglomeracji.

Celem inwestycji była przebudowa i rozbudowa istniejącego układu oczyszczania ścieków, zmniejszenie oddziaływania oczyszczalni na stan powietrza atmosferycznego oraz doprowadzenie ścieków komunalnych odprowadzanych z gminy do stanu i składu umożliwiającego ich wprowadzenie do środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zakres inwestycji obejmował m.in. adaptację istniejącej komory osadu czynnego na zbiornik retencyjny, wykonanie nowych komór osadu czynnego o pojemności około 1500 m³, wykonanie nowego osadnika wtórnego o powierzchni około 100 m² oraz wyko-

nanie nowego budynku technicznego o powierzchni około 150 m², w którym znajdują się m. in. stacja dmuchaw, stacja odwadniania osadu i pompy operacyjne.

12 września podpisany został protokół odbioru robót. Wykonawcą zadania była firma MELBUD S.A. z Grudziądza. Pełnienie nadzoru inwestorskiego powierzono zostało Przedsiębiorstwu Inżynierskiemu ProEko Kazimierza Karkowskiego i Ireneusza Plichty. Całkowita wartość projektu wyniosła 8 105 287,64 zł, z czego 3 245 833,67 zł stanowi unijne wsparcie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Niższy niż zakładany poziom dofinansowania wynikał z rozstrzygnięć przetargowych. Wysoka wartość nie mogła jednak wymusić zaniechania wdrażania przedsięwzięcia, gdyż stanowiło ono inwestycyjny priorytet gminy.

PP

Place zabaw i siłownie w ramach RLKS – finalizacja przedsięwzięć

Wpoprzednim numerze „Dwóch Słów” informowaliśmy Państwa, że trzy wnioski złożone przez nas do Lokalnej Grupy Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe w ramach środków Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 zostały zwieńczone w formie podpisania umów o dofinansowanie. Gdy czytają Państwo te słowa, wykonawstwo inwestycji dobiega końca.

Postępowanie przetargowe zostało podzielone na trzy części. Wykonawcą każdej inwestycji jest Zakład Stolarski Waldemar Nowak z Zębowa (gmina Lwówek). Przedsięwzięcie w Czernikowie wycenione zostało przez wykonawcę na 96 735,61 zł. Plac i siłownia w Mazowszu kosztować będą 50 609,96 zł, natomiast zadanie realizowane w Steklunku wyniesie 63 936,20 zł.

Projekt „*Budowa placu zabaw w Parku 700-lecia w miejscowości Czernikowo*” zakłada dostawę i montaż dużego zestawu zabawowego, huśtawki podwójnej, huśtawki typu wałka, karuzeli krzyżowej, dwóch sprężynowców pojedynczych, gry "kółko i krzyżyk" oraz zjazdu linowego. Oprócz tego zamontowane zostaną: ławka z oparciem, regulamin placu zabaw, kosz na śmieci i podwójna lampa solarna. Dofinansowanie wyniesie 61 552,00 zł.

Projekt „*Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej w miejscowości Mazowsze*” realizowany będzie przy Wiejskim Domu Kultury. Przedsięwzięcie zakłada zwiększenie funkcjonalności i zagospodarowanie terenu rekreacyjnego poprzez dostawę i montaż karuzeli krzyżowej oraz ścianki linowej a także urządzeń siłowni zewnętrznej: krzesła do wyciskania i wyciągu górnego, biegacza i or-

bitreka, ławki i prostownika pleców, prasy nożnej i wioślarza, roweru i jeźdźca. Oprócz tego zakupione zostaną: ławka z oparciem, regulamin placu zabaw, kosz na śmieci oraz zestaw zawierający stoły i krzesła. Wsparcie unijne wyniesie 40 489,00 zł.

Projekt „*Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej w miejscowości Steklinek*” realizowany będzie na działce nr 38/2. Plac zabaw zostanie wyposażony w zestaw zabawowy, huśtawkę podwójną, huśtawkę typu wałka oraz czworokąt sprawnościowy. Siłownia zewnętrzna zostanie wyposażona w zestawy na słupie typu: surfer i twister, ławka i prostownik pleców, biegacz i orbitrek. Oprócz tego zamontowane zostaną: ławka z oparciem, regulamin placu zabaw i kosz na śmieci. Dofinansowanie to 40 682,00 zł.

PP

Inwestujemy w infrastrukturę drogową

Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019 to jeden z najważniejszych instrumentów finansowania inwestycji infrastrukturalnych. W tym roku zmodernizowaliśmy gminną sieć drogową w ramach projektu „Przebudowa drogi gminnej nr 101136C w miejscowości Kiełpiny”. Złożyliśmy już także wniosek o dofinansowanie robót na rok przyszły, pod nazwą „Przebudowa dróg gminnych nr 101128C i 101154C wraz z przebudową skrzyżowań z drogą powiatową nr 2044C w miejscowościach Witowąż i Osówka”.

Wykonawcą kieleńskiego przedsięwzięcia było Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Spółka z o.o. z Lipna. Wynagrodzenie wykonawcy wyniosło 1 893 580,45 zł. Nadzór nad zadaniem sprawowała firma AS Projektowanie i Nadzory Marcina Jabłońskiego z Sokołowa za kwotę 16 095,44 zł. W ramach zadania przebudowywany został odcinek drogowy o długości 1851,44 m. Początek inwestycji zlokalizowany był w miejscu, gdzie kończyła się dotychczasowa nawierzchnia bitumiczna (zrealizowana w 2017 r. z własnych środków gminy), jej koniec to natomiast miejsce włączenia drogi gminnej nr 101135C. W miejscu żużlowej, skoleinowanej nawierzchni powstała droga o szerokości 5 m z obustronnymi poboczeniami, przebudową przepustu, barie-

rami ochronnymi, zatoką autobusową z peronem dla pieszych oraz przejściem dla pieszych wyposażonym w oświetlenie solarne i aktywne oznakowanie w postaci znaków pionowych z lampami ostrzegawczymi. Skrzyżowanie z drogą 101135C także zostało przebudowywane w ramach zadania. Dofinansowanie pokryło połowę wartości inwestycji.

Wniosek o wsparcie inwestycji w Witowążu i Osówce złożony został w połowie września. Projekt zakłada przebudowę odcinka prowadzącego od zjazdu z drogi powiatowej obok sklepu WSHU do wjazdu do lasu oraz odcinka (obecnie pokrytego płytami betonowymi) prowadzącego od zjazdu z drogi powiatowej na wysokości kapliczki maryjnej do skrzyżowania z drogą gminną nr 101128C, a więc obejmującego trasę obok tzw. „masztu leśników”. W ramach zadania planowane jest utworzenie odcinków dróg o szerokości 5 m z obustronnymi poboczeniami, zjazdami, przebudową przepustu, odtworzeniem rowów, zatoką autobusową z peronem dla pieszych oraz przejściem dla pieszych. Potencjalne dofinansowanie pokryć ma połowę wartości inwestycji.

W maju otrzymaliśmy dofinansowanie w ramach wyłączenia dróg z produkcji rolnej na zadanie pn. „Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rol-

nich w technologii nawierzchni bitumicznej realizowanej dwuwarstwowo, składającej się z warstwy wiążącej i ściernalnej o minimalnej łącznej grubości warstw 6 cm, na istniejącej nawierzchni gruntowej do długości 0,800 km w obrębie geodezyjnym: Steklinek dz. nr 208/2”. Wsparcie w wysokości 144 000,00 zł pozwoli przebudować odcinek przy drodze powiatowej nr 2043, który w całej swej długości „okrąży” świetlicę wiejską. W ramach zadania przebudowane zostanie 860 metrów drogi (dofinansowanie obejmuje 800 m). Dzięki realizacji inwestycji poprawione zostanie także odwodnienie powierzchniowe, wykonane zostaną zjazdy oraz ustawione zostaną znaki pionowe. Umowa o dofinansowanie podpisana została 6 czerwca 2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Obecnie trwają czynności związane z postępowaniem przetargowym.

Po raz drugi w ostatnich latach pojawiła się możliwość przystąpienia także do wnioskowania o środki na inwestycje drogowe z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury,

w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”. Operacja pn. „Przebudowa ulicy Sportowej, Zacisze, Osiedle Młodych, Kępiacz na terenie Gminy Czernikowo” ma na celu poprawę infrastruktury drogowej na terenie gminy i stworzenie lepszych warunków dla rozwoju społecznego. Wnioskujemy o 1 587 279,00 zł unijnego wsparcia.

Projekt zakłada przebudowę:

- drogi gminnej nr 101126C – ul. Kępiacz (od włączenia ul. Targowej do granicy sołectwa Czernikowo) o długości 806 m wraz z przebudową skrzyżowania z drogą powiatową nr 2044C;
- części Osiedla Młodych o dł. 216 m (z montażem oświetlenia ulicznego – trzech słupów z oprawami LED);
- drogi gminnej nr 101174C – ul. Sportowej o dł. 211 m (z montażem oświetlenia ulicznego – sześciu słupów z oprawami LED);
- ulicy Zacisze o dł. 352 m (z montażem oświetlenia ulicznego – dziewięciu słupów z oprawami LED).

W ramach zadania utworzone zostanie m.in. urządzenie bezpieczeństwa ruchu (oznakowanie pionowe, poziome, barier ochronne).

PP

Steklińska „OSA” – podpisaliśmy umowę z ministerstwem

Wlutym aplikowaliśmy o środki Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach pierwszej edycji Otwartych Stref Aktywności. Popularna „OSA” to nowy program ministerialny, którego pula środków pozwalała na znaczący rozwój infrastruktury rekreacyj-

nej na terenie kraju.

Opracowany przez Gminę Czernikowo projekt zakładał powstanie strefy w Steklinie, obok utworzonego w 2010 roku placu zabaw i wybudowanej w 2015 świetlicy wiejskiej. Inwestycja znalazła się na opublikowanej w połowie czerwca liście ran-

kingowej zadań, które otrzymają finansowe wsparcie. Wart 50 000,00 zł projekt (dofinansowanie pokryje połowę tej kwoty) zakłada m.in. montaż sześciu urządzeń siłowni zewnętrznej, czterech ławek, dwóch stołów do chińczyka i szachów oraz nasadzenia zieleni.

10 lipca 2018 r. podpisana została umowa o dofinansowanie, którą sygnowali Wójt Zdzisław Gawroński i Skarbnik Ewa Olkiewicz oraz Sekretarz Stanu w MSiT Jarosław Stawiarski. Wkrótce wszczęta zostanie procedura wyłonienia wykonawcy przedsięwzięcia.

PP

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

„Szlakiem natury, szlakiem przeszłości”

Turystyka rowerowa z każdym rokiem staje się coraz bardziej popularna, a aktywność fizyczna puka do świadomości coraz większej liczby mieszkańców gminy. Dlatego też jesteśmy pewni, że inwestycja „*Szlakiem natury, szlakiem przeszłości - utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej na terenie gminy Czernikowo*” ma wielu zagorzałych zwolenników.

Projekt dofinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach Poddziałania 4.6.3.

„Wsparcie ochrony zasobów przyrodniczych w ramach ZIT”. Przedmiotem przedsięwzięcia było utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej na terenie Gminy Czernikowo w celu wzmocnienia działań z zakresu ochrony środowiska naturalnego oraz zasobów kulturowych, ściśle związanych z obszarem gminy. W ramach projektu powstała trasa rowerowa prowadząca przez obszar północnej i centralnej części gminy Czernikowo, uwydatniając największe walory krajobrazowe, przyrodnicze i historyczne gminy. Szlak łączy osiem terenów objętych inwestycją, tworząc ścieżkę edu-

kacyjno-przyrodniczą. W tych ośmiu tzw. punktach odpoczynku powstały obiekty architektury (wiaty) z tablicami edukacyjnymi i zagospodarowaniem terenu. Miejscowości objęte zakresem zadania to Czernikowo, Kijaszkowo, Liciszewy, Kiełpiny, Makowiska, Osówka, Steklin i Steklinek. W określonych lokalizacjach powstały wyposażone w stoły z ławami wiaty na konstrukcji żelbetowo-drewnianej, a także m.in. stojaki na rowery i tereny zielone. Każdy z punktów odpoczynku to także dwie tablice edukacyjne – zielona (opisująca przyrodę charakterystyczną dla danej lokalizacji)

oraz czerwona (nawiązująca do historii, zabytków). Obecnie trwają czynności odbiorowe inwestycji.

Całkowita wartość projektu to 599 010,00 zł, a dofinansowanie wynosi 410 719,26 zł. Wykonawcą przedsięwzięcia w zakresie robót budowlanych był Zakład Usług Leśnych Heleny Prusakiewicz z Witowąża. Umowa z wykonawcą podpisana została 15 czerwca 2018 r. w Urzędzie Gminy Czernikowo. Zaprojektowanie oraz wykonanie szesnastu tablic edukacyjnych powierzono firmie „PROJECT” Sebastiana Zguda za kwotę 55 128,60 zł.

PP

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków zakończona

Przydomowe oczyszczalnie ścieków to jedna z kluczowych gminnych inwestycji. Zanim przystąpiliśmy do realizacji tegorocznego przedsięwzięcia, wdrażanego w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczęd-

zanie energii”, działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w oczyszczalni (wcześniej oparte na umarzalnych pożyczkach z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) wyposażonych było ponad 400 gospodarstw domowych. Mimo to lista oczyszczających wciąż była pokaźna, a rozwój gminy generował dalszy wzrost zainteresowania tym rozwiązaniem ściekowym.

W tym roku Gmina Czernikowo zrealizowała budowę dziewięćdziesięciu siedmiu przydomowych, biologicznych oczyszczalni ścieków. Wykonawcą zadania był Wielobranżowy Zakład Usługowy Andrzeja Siemradzkiego z Włocławka. Przed-

siębiorstwo zrealizowało przedmiot umowy za 1 664 693,81 zł. Dofinansowanie inwestycji wyniesie 861 173,00 tys. zł.

Wyrażamy nadzieję, że to nie koniec możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na „przydomówki” i spore zapotrzebowanie mieszkańców na tego typu rozwiązania będzie systematycznie pokrywane.

PP

Otwarcie komisariatu policji w Dobrzejewicach

W ramach obchodów Święta Policji 26 lipca 2018 r. dokonano uroczystego otwarcia nowego komisariatu w Dobrzejewicach. W wydarzeniu wzięł udział Wójt Gminy Czernikowo Zdzisław Gawroński.

Komisariat policji w Dobrzejewicach nadzorowany jest przez Komendę Miejską Policji w Toruniu. Obsługiwać będzie gminy Czernikowo, Obrowo i Lubicz. Nowoczesny budynek znacząco

usprawni pracę funkcjonariuszy. Na terenie komisariatu prowadzona będzie też specjalistyczna obsługa psów policyjnych Ogniw Przewodników Psów Służbowych Wydziału Prewencji KMP w Toruniu, w ramach czego wybudowano boks, wybieg oraz tor przeszkód.

Pod koniec ubiegłego roku gmina Czernikowo partycypowała w kosztach zakupu nowego radiowozu.

PP

Nowy sprzęt dla gminnych jednostek OSP

B blisko 30 tysięcy złotych kosztowało będzie wyposażenie ratowniczo-gaśnicze, które trafi do czterech gminnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Stosowną uchwałę o podziale środków podjął Zarząd Gminny OSP.

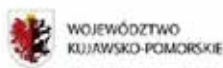
85% kosztów pokrytych zostanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. W tym roku wsparcie może zostać przekazane nie tylko jednostkom działającym w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym,

lecz wszystkim OSP. O wsparcie mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego w partnerstwie z Oddziałem Wojewódzkim Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

OSP Czernikowo wzboga-

ci się o dwa parawany i kamerę termowizyjną (łącznie 9600 zł), OSP Steklin – o dwa hełmy, agregat prądotwórczy, drabinę ratowniczą i dwie hydronetki (łącznie 10900 zł), OSP Mazowsze – o agregat prądotwórczy i pilarkę do drewna (łącznie 4700 zł), a OSP Witowąż – o dwie pilarki do drewna (łącznie 4000 zł).

PP

Uroczyste otwarcie nowego przedszkola

Tego dnia z niecierpliwością wyczekiwali wszyscy – od władz samorządowych i przedszkolnej kadry nauczycielskiej po rodziców i – przede wszystkim – dzieci. 29 sierpnia o godzinie 9:00 drzwi adaptowanej na przedszkole części Zespołu Szkół w Czernikowie zostały oficjalnie otwarte, a za nimi ukazał się zebrany obiekt na miarę XXI wieku.

W rozpoczętej przez dyr. Katarzynę Kańczewską uroczystości wzięli udział Wójt Gminy Czernikowo Zdzisław Gawroński, Przewodnicząca Rady Gminy Czernikowo Jadwiga Padlewska, Starosta Toruński Mirosław Graczyk, ks. kan. Piotr Siolkowski, który dokonał poświęcenia obiektu, a także radni, sołtysi, dyrektorzy szkół z terenu gminy, cała przedszkolna kadra, rodzice przedszkolaków oraz oczywiście najmłodsi, którzy mogli poznać obiekt i wszystkie jego zalety do godziny 15:00.

Projekt „*Adaptacja części pomieszczeń Zespołu Szkół w Czernikowie na przedszkole*” z pewnością sprosta oczekiwaniom najbardziej wymagających rodziców – pozwolił bowiem na utworzenie czterech sal edukacyjno-zabawowych dla czterech grup przedszkolnych, przestron-

nej sali do rytmiki, stołówki, pokoju nauczycielskiego, pomieszczeń szatniowych, dwóch dużych łazienek (i dodatkowej dla niepełnosprawnych) oraz magazynku i pomieszczenia gospodarczego. Na otoczonym ścianami budynku placu powstał teren rekreacyjny z urządzeniami zabawowymi.

Nowy obiekt przedszkolny jest niezwykle barwny i funkcjonalny. Charakterystycznym tematem przewodnim jest wykonanie dekoracji podłóg i ścian tak, by uczyły zasad ruchu drogowego – na korytarzu mamy więc dwukierunkową jezdnię ze „skrzyżowaniami” do sal, na ścianach – m.in. drogowe znaki. W salach wyodrębnione zostały strefy: zabawowo-ogólnorozwojowa, edukacyjna (ze stołami i krzesłami) oraz relaksacyjna (z miękkim podłożem oraz mnóstwem poduch i poduszek). Do poszczególnych stref prowadzą „przejścia dla pieszych”.

Wykonawcą przedsięwzięcia było przedsiębiorstwo WIKS-BUD Spółka z o.o. z Lipna, którego wynagrodzenie wyniosło 1 423 500,00 zł. Nadzór nad zadaniem sprawowało Biuro Usług Budowlanych Macieja Polcyna z Łabiszyna za kwotę 36 900,00 zł. Dofinansowanie zadania ze

środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego wyniosło 1 080 000,00 zł.

Zakup wyposażenia dodatkowego podzielono na trzy odrębnie funkcjonalnie części. Najkorzystniejszą ofertę na dostawę sprzętu multimedialnego złożyła firma P.H. „Pro-Hand” s.c. M. M. Tomasiński z Sosnowca. 24 387,21 zł pozwoliło gminie na zakup m.in. zestawu multimedialnego z tablicą interaktywną, sprzętu nagłośnieniowego, aparatu fotograficznego, telewizora, laptopa i odtwarzacza DVD. Wyposażeniem stołówki zajęło się przedsiębiorstwo Invest Horeca Bistro Mariusza Gajdosa z Nowego Sącza. Kosztem 4419,00 zł przedszkole zyskało przeznaczoną dla dzieci zastawę porcelanową ze sztukami oraz dzbanki. W ramach postępowania najbliższemu dziecięcemu uśmiechom, bo obejmującemu zabawki i pomoce dydaktyczne, umowę podpisano z „Moje Bambino” Sp. z o.o. Sp. k. z Łodzi. Wartość tej części zadania to 38 034,84 zł – taki wydatek pozwolił na zakup m.in. basenu

z piłeczkami, materaców i leżaków, klocków, piłek, przyrządów gimnastycznych, jeźdźników, instrumentów, zjeżdżalni, suszarek i wózków plastycznych, teatrzyku z pacynkami oraz szafek kuchennych z wyposażeniem zabawowym. Cały zakup wyposażenia dodatkowego także był dofinansowany ze środków RPO WK-P.

Wyżej opisane przedsięwzięcie stanowi składową projektu zintegrowanego – w ramach części tzw. „miękkiej” otrzymaliśmy dofinansowanie na projekt obejmujący zatrudnienie nauczyciela wychowania przedszkolnego oraz personelu dodatkowego (dwóch osób pomagających nauczycielowi). Wartość projektu „*Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Publicznym w Czernikowie poprzez zatrudnienie nauczyciela wychowania przedszkolnego i personelu dodatkowego*” to 127 444,88 zł, przy dofinansowaniu planowanym w kwocie 108 328,12 zł. Obecnie trwają rozmowy na temat zwiększenia poziomu środków obejmujących zadanie, co pozwoliłoby co najmniej na zatrudnienie drugiego nauczyciela.

Wsparcie OSP z Ministerstwa Sprawiedliwości

Tegoroczny rok jest niezwykle udany w zakresie pozyskiwania sprzętu dla Ochotniczych Straży Pożarnych. Na poprzedniej stronie informowaliśmy Państwa o środkach rozdysponowanych w ramach RPO WK-P – 30 sierpnia natomiast cztery gminne jednostki otrzymały sprzęt sfinansowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

W maju Minister Sprawiedliwości zaprosił jednostki samorządu terytorialnego z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego do składania wniosków w ramach naboru na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Sprawiedliwości w zakresie programu „Wsparcie i rozwój systemu instytucjonalnego pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i świadkom oraz realizacja przez jednostki sektora finansów publicznych zadań ustawowych związanych z ochroną interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacją skutków pokrzywdzenia przestępstwem” w zakresie nabycia wyposażenia i urządzeń ratownictwa, niezbędnych do

udzielenia pomocy poszkodowanym bezpośrednio na miejscu popełnienia przestępstwa.

Taki wniosek, pozytywnie zaopiniowany przez Komendanta Miejskiego PSP w Toruniu, złożyła też gmina Czernikowo. Dzięki temu OSP Czernikowo wzbogaciło swe wyposażenie

o dwie latarki akumulatorowe i automatyczny defibrylator zewnętrzny, OSP Osówka – o defibrylator i zestaw ratownictwa medycznego, jednostka ze Steklina – o pilarkę do drewna i latarkę akumulatorową, natomiast strażacy z Mazowsza – o agregat prądotwórczy, przenośny zestaw

oświetleniowy i latarkę akumulatorową.

Całkowita wartość zakupu to 29 696,96 zł, z czego 99% pokryte zostało środkami Funduszu Sprawiedliwości.

PP, HJ

Młodzi druhowie ze Steklina uhonorowani

W dniu 14 września 2018 r. odbyło się spotkanie członków chłopięcej Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Steklinie, którzy reprezentowali Ochotniczą Straż Pożarną w Steklinie, a także powiat toruński, województwo kujawsko-pomorskie oraz gminę Czernikowo na Ogólnopolskich Zawodach MDP wg regulaminu CTIF w Koninie i Licheniu Starym.

W zawodach wzięło udział 39 młodzieżowych drużyn pożarniczych z całej Polski. Zawody rozgrywane przez trzy dni. Polegały one na zaprezentowaniu ćwiczenia musztry, ćwiczeniu bojowym, sztafecie pożarniczej oraz na prezentacji województwa.

W klasyfikacji końcowej drużyna za Steklina uplasowała się na szóstym miejscu. Wójt Zdzisław Gawroński podczas spotkania wręczył młodym strażakom nowe buty halowe, które przysłużyły się już na Wojewódzkich Zawodach MDP w Bydgoszczy.

Młodym Druhom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów. Opiekunom - dh Ewelinie Sulińskiej i dh Wiesławowi Ziółkowskiemu - życzymy dalszej wytrwałości i pogody ducha w przygotowywaniu młodzieży do zawodów MDP oraz zachęcaniu ich do aktywnego spędzania wolnego czasu w idei strażackiej pasji.

ES

Nowy monitoring na terenie gminy

Z myślą o zapewnieniu bezpieczeństwa oraz poszanowania naszej wspólnej własności gmina Czernikowo dokonała modernizacji systemu monitoringu. Nowe kamery monitorujące zostały zamontowane m.in. na terenie wiaty grillowej w Czernikowie, stadionu sportowego oraz w Parku 700-lecia.

Liczymy, że przyczyni się to do pohamowania pokusy wandalizmu oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

PP

Program „Czyste Powietrze” - 103 mld zł na wymianę pieca lub termomodernizację

W dniu 15 września 2018 r. w świetlicy wiejskiej w Czernikowie odbyło się spotkanie informacyjne nt. programu „Czyste Powietrze”. To kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków

jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet dzięki oszczędnościom finansowym.

Więcej informacji znajdują Państwo na stronach internetowych Gminy Czernikowo, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Ministerstwa Środowiska.

HJ

Święto pachnące chlebem - dożynki gminno-parafialne 2018

Każdy rok jest inny, lecz żaden nie jest wolny od rolniczych trudów i znojów, wobec czego tradycja dziękczynienia za plony pozostaje żywa. Pochodem spod Urzędu Gminy w Czernikowie tradycyjnie już rozpoczęły się obchody gminnych dożynek – barwny korowód, przy akompaniamencie Gminnej Orkiestry Dętej, przemaszerował do kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja w Czernikowie. 26 sierpnia o godz. 12:00 zainicjowano sakralną część uroczystości. Po podziękowaniu Bogu za ziemiopłodów nastąpił wymarsz zdobionej bogatymi wieńcami i pocztami sztandarowymi procesji na plac boiska szkolnego przy Zespole Szkół.

Po odegraniu hymnu państwowego oficjalnego rozpoczęcia świeckiej części uroczystości dokonali gospodarz gminy Wójt Zdzisław Gawroński oraz Przewodnicząca Rady Gminy Czernikowo Jadwiga Padlewska, po czym nastąpiły krótkie wystąpienia starosty toruńskiego Mirosława Graczyka oraz posła na Sejm RP Arkadiusza Myrchy. Symbolicznego przekazania dożynekowego chleba dokonali przedstawiciele grona sołtysów Elżbieta Więckowska i Stanisław Kamiński. Podczas gdy dożynekowicze dzielili się chlebem, pieczętówicze krojonym przez członkinie komitetu organizacyjnego, wręczano nagrody i wyróżnienia za najpiękniejsze wieńce, chleby i dożynekowe kosze z owocami. W kategorii wieńców triumfowało sołectwo Kiełpiny przed Kołem Gospodyń Wiejskich z Witoważa i sołectwem Kijaszkowo. W opinii jury najpiękniejszy chleb dożyn-

kowy wypieklili przedstawiciele sołectwa Steklinek; II nagrodę zdobyło Skwirynowo, a trzecią – Wygoda. W kategorii koszy owoców/kwiatów/warzyw/ziół zwyciężyło sołectwo Jackowo, przed sołectwami Czernikowko oraz Zimny Zdrój.

Kolejne chwile upłynęły przy dźwiękach koncertu Gminnej Orkiestry Dętej. Występy śpiewacze rozpoczęły podopieczne Małgorzaty Janiszewskiej, dzieci ze SP im. K. K. Baczyńskiego w Czernikowie (Lidia Durmowicz, Emilia Maćkiewicz i Karolina Maćkiewicz), po których zaprezentowały się uczennice Anny Dzwonkowskiej - Zespół Wokalny Gimnazjum w Czernikowie (Marika Kaźmierska, Julia Brzyska, Katarzyna Dejewska, Katarzyna Biernat) oraz Julia Król i Katarzyna Popławska ze Szkoły Muzycznej I st. w Czernikowie. Kasia wystąpiła jeszcze wraz z zespołem Music Band, żywiołowo coverując utwory m.in. Budki Suflera czy Republiki. Nie mogło zabraknąć oczywiście lokalnego folkloru – o tradycyjne walory zadbały zespoły śpiewacze Koła Gospodyń Wiejskich „Jutrzenka” oraz Klubu Seniora „Radość”.

Nie zapomnieliśmy o miłośnikach zabaw i konkursów zabrały najmłodszych „FUNimki”, dokoła zaś roilo się od karuzeli, dmuchanych zjeżdżalni, straganów i urządzeń zabawowych.

W przygotowanej przez organizatorów konkurencji sołtysów tym razem zwyciężyli liderzy społeczności z Kiełpin i Jackowa. W tenisowo-mlecznej sztafecie Marianna Ostrowska i Mirosław Gan okazali się lepsi od Elżbiety Więckowskiej i Stanisława

Kamińskiego. Przygotowano również konkursy dla pozostałych dożynekowiczów – w IX Mistrzostwach Gminy w Rzucie Gumiakiem Kobiet zwycięstwo zapewnił rzut przekraczający 13 metrów. Dla panów przewidziano smakowitą konkurencję, polegającą na jak najszybszym zjedzeniu cebuli i cytryny oraz nadmuchiwanie balona.

Po atrakcjach przed- i popołudnia licznie zebrana w tym dniu publiczność próbowała rozruszać zespoły Player i Kriptom, a także doskonale znani społeczności lokalnej Piotr i Paweł. Wszyscy jednak z niecierpliwością wyczekiwali już koncertu gwiazdy wieczoru – zespołu MIG. Występ przyciągnął na czernikowskie boisko sporą liczbę słuchaczy. O godzinie 22:00 widzowie mogli natomiast podziwiać świetne efekty pokazu pirotechnicznego, a zabawa trwała do północy.

Liczenie zabrani mieszkańcy gminy i goście mogli skorzystać z ogródków piwnych, posilić się darmową grochówką i grillowanymi specjalami, wziąć udział w konkursach z atrakcyjnymi nagrodami, poczęstować się przekazanymi przez sadowników owocami. Najmłodsi zdomowili się w wesołym miasteczku i dmuchanych zamkach, choć lunaparkowe atrakcje czekały także na żądnych mocnych wrażeń dorosłych. Swoje pełne atrakcji stoiska zaprezentowali m.in. przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Toruniu, „Funimki” czy Koło Łowieckie „Bażant”. Stanowiska wokół dożynekowego placu mieli ponadto: Klub Seniora „Radość”, Koła Gospodyń Wiejskich z Czernikowa i Witoważa, TUV, KRUS,

KER-BYD, Piekarnia z Głogowa, Oriflame, Leroy Merlin, Szkoła Policealna ŻAK, Arriva Bus Transport i Fundacja WERWA. Na stadionie sportowym „Miasteczko bezpieczeństwa” oferowało m.in. spacer w alkogoglach czy symulator dachowania. Przyjaciele Andrzeja i Marzeny Laskowskich zorganizowali charytatywną sprzedaż grochówki, środki pochodzące z której zostaną przekazane na rehabilitację Marzeny. Przedsięwzięcie nie mogło odbyć się bez sponsorowanego wparcia. Serdecznie dziękujemy poniższym darczyńcom:

Sponsorzy Dożynek Gminno-Parafialnych 2018:

- Mirosław Tchorzewski Przedsiębiorstwo Budowlano-Remontowe „GENTOR”
- Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUV” Biuro Regionalne w Toruniu
- Stanisław Chylicki Centrum Czystości „KER-BYD”
- Maria i Marian Gerc „BEMAR”
- Beata i Stanisław Gerc „BEMAR”
- Ryszard Czajkowski Piekarnia „PIEKARZ”
- Teresa i Ryszard Chlebowscy „DOMEX” Sp. j.
- ZUH Janusz Grodzicki
- FPHU „BAJA” Jarosław Grodzicki
- Inter Broker
- Karkosik Elżbieta, „OMEGA”
- KBS w Aleksandrowie Kujawskim Oddział w Czernikowie
- Partner XXI Kleks Sp. J. Mieczysława Wójcik Wiesław Wójcik
- Beata Maciejewska, Salon Fryzjerski „U Beaty”

- Jacek Marcinkowski Produkcja – Handel – Usługi „MAR-POL”
- Mirosław Miętkiewicz, Przetwórstwo Mięsa „RAFAŁ”
- Mirosław Ziółkowski FHU „MIKA”
- Elżbieta Nierychlewska LUKSUS-Meble
- Rafał Nowicki F. H. U. Rafpol
- F. H. U. „MEROL” Sprzedaż olejów, części zamiennych Beata Pietruszewska
- Podlaszewski Wiesław Stacja diagnostyczna
- Piotr Rojek, Zakład Usług Mebloracyjnych i Geodezyjnych

- Jan Kasprowicz Gospodarstwo sadownicze
- Zbigniew Bożejewicz Gospodarstwo sadownicze
- Tadeusz Bożejewicz „Sadownictwo”
- Jacek Urbański „KONKRET”
- Przemysław Wilczak Usługi Transportowe
- Wiejska Spółdzielnia Handlowo-Usługowa
- Maria Jolanta Wyborska Apteka „Panaceum”
- Jerzy Zglinicki „Usługi ślusarsko-mechaniczne”
- B. K. Rumiński Piekarnia Cukiernia

- Iwona Karbowska Biuro rachunkowe
- Maćkiewicz Edyta Sklep spożywczo-przemysłowy
- P. H. U. „Agrohandler” Łukasz Woźniak
- Marcin Ziółkowski Zakład Usług Pogrzebowych
- Jarosław Chylicki Usługi ase-nizacyjne, transport konny EKO-JAR
- Bank Spółdzielczy w Lipnie
- Zakład Budowlany MELBUD
- UNISYSTEM Sp. j.
- Janusz Rumiński F.H.U. HUR-T-DETAL
- Łukasz Zglinicki SKRAW-

- SERWIS
- P.H.U. PLUS Wojciech Chojnacki
- Kwiaciarnia Aneta Grzybek
- Strefa Formy Gym&Fitness
- PARTNER Sp. z o. o. Supermarket LEWIATAN
- P. P. H. U. KLUGE Ryszard Klugiewicz
- WESTMOR CONSULTING Urszula Wódkowska
- Salon Fryzjersko Kosmetyczny STYL Barbara Grodzińska
- Marcin Zglinicki USM
- Andrzej Muchewicz Central Sanit Usługi Produkcja Handel
- Jadwiga Pietruszewska P.P.H.U. „MAR-MAR”
- Wiesław Masalski Mechanika Pojazdowa
- „Bajkolandia” Marta Nowicka
- Akademia Młodego Piłkarza Czernikowo
- Bank Spółdzielczy w Lipnie
- ITG 24 Sp. z o. o. Osówka-Kolonia
- Monika Majewska Osówka-Kolonia
- AGRO-ŁAN Krystyna Mazek, Zębowo
- „Beatkom” P.U.H. Beata Ryba-czewska
- Zakład Usług Leśnych Helena Prusakiewicz

Do zobaczenia w przyszłym roku – oby obfitym w plony!

PP

Czyż-nie aktywne na 16-lecie

Czernikowskie Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Edukacji, Kultury i Sportu „Czyż-nie” pozostaje bardzo aktywne. Najpierw odbyło się uroczyste zawieszenie dzwonu na dzwonnicy cmentarza ewangelickiego we Włęczu z udziałem MDP, ZHP oraz księdza; następnie - spotkanie dla uczczenia po-

wstania warszawskiego (wystawa, pieśni, wiersze, opowieści), oczywiście 1 sierpnia. Stowarzyszenie w sierpniu aktywnie włączyło się w kolejny Festiwal Wisły. Członkowie płynęli z Włocławka łodzią Wikingów o nazwie Fryga - na wiosłach pod flagami Stowarzyszenia. Inni, w strojach dobrzyńskich, na tarasie Kokota witali

Flisaków chlebem i solą oraz piosenką. 1 września natomiast odbył się Apel Pamięci, upamiętniający polski wrzesień '39.

A jak świętowaliśmy szesnastolecie Stowarzyszenia? Bryczką Michała Kokota pojechaliliśmy zwiedzić miejsca pamięci od Steklina (grodzisko Steklin-Niedźwiedz przez Wołę, Trutowo,

Mazowsze) do Czernikowa. Po drodze odwiedziliśmy miejsca pamięci z czasów I i II wojny światowej. W Trutowie pomodliliśmy się o dobry rok, pełen spokoju i zrozumienia. A potem były pieśni na stulecie - z okresu II Rzeczypospolitej i wrześniowe, wojenne.

DC

Z życia Gminnej Biblioteki Publicznej

Za nami kolejne miesiące intensywnej pracy. Gminna Biblioteka Publiczna w Czernikowie brała czynny udział w festynie "Wioska średniowieczna" w Niedźwiedziu. Organizatorzy zapewnili uczestnikom festynu wiele atrakcji, m.in.: pokazy garncarstwa, pisanie piórem przez skrybów na papierze czerpanym, rzucania toporkiem, siekierką, gry i zabawy plebejskie, tańce średniowieczne, pokaz stroju rycerskiego, warsztaty plastyczne, pływanie łodzią wikingów oraz puszczanie wianków.

19 czerwca w bibliotece odbyło się ostatnie spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2017/2018. Uczestnicy spotkania wzięli udział w zajęciach zorganizowanych w ramach programu „Globalnie w bibliotekach”, realizowanego przez Polską Akcję Humanitarną we współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

W czasie wakacji odwiedziły nas dzieci z Przedszkola Słoneczko, które udały się do "indiańskiej wioski Tiki-taka". Aby stać się prawowitym Indianinem, musiały wykonać szereg zadań, takich jak tropienie śladów, slalom na "koniu", przejście po linie. Uczyły się też języka oraz tańca plemiennego. Na zakończenie wspólnej zabawy wywołałyśmy deszcz.

W sierpniu odbyły się rodzinne warsztaty językowo-plastyczne w ramach programu „DoMoWy. Rodzinne historie o słowach”. Spotkanie rozpoczęliśmy od

wierszyków relaksacyjnych oraz wspólnego tańca. Następnie rodzice próbowali rozszyfrować dziecięce słowotwory, natomiast dzieci rysowały "Stwory językowe". Graliśmy również w "Wynalazki słowne". Na zakończenie zajęć dzieci stworzyły pracę plastyczną prezentującą graficznie słowa.

Zajęcia w roku szkolnym 2018/2019 rozpoczęliśmy od akcji Narodowego Czytania, objętej honorowym patronatem pary prezydenckiej. Podczas wydarzenia wybrane fragmenty „Przedwiośnia” S. Żeromskiego zostały odczytane przez młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Steklinie oraz przyjaciół biblioteki. Goście, którzy przynieśli ze sobą własny egzemplarz „Przedwiośnia”, mieli możliwość odcisnięcia w nim pamiątkowej pieczęci Narodowego Czytania 2018. Czytanie wzbogaciła również

oprawa muzyczna tematycznie związana z 100. rocznicą Odzyskania Niepodległości. Uroczystości towarzyszyła także wystawa prezentująca stare fotografie powiatu toruńskiego, którą wcześniej można było oglądać podczas II Festiwalu Książki i Bibliotek Publicznych Powiatu Toruńskiego w Czernikowie.

Z wielką radością informujemy o zakwalifikowaniu się Gminnej Biblioteki Publicznej w Czernikowie do udziału w akcji „Mirabelka – kielkująca historia w 100licy”. Akcja jest realizowana w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości. Biblioteka zorganizuje w terminie do 14 października warsztaty międzypokoleniowe na podstawie książki „Mirabelka”. Biblioteka zakwalifikowała się również do projektu "Mała Książka - Wielki Człowiek", skierowanego do trzyletnich czytelników biblioteki. Wy-

prawki otrzymają dzieci urodzone w roku 2015. Wyprawki będą wydawane tylko dzieciom, które zapiszą się lub są już zapisane i które wypożyczą co najmniej jedną książkę w Bibliotece w Czernikowie.

A co słysząc w filiach? 11 czerwca w filii w Mazowszu Dzielnicowy Komisariatu Policji w Lubiczu asp. Adam Rzeźniczek przeprowadził spotkanie skierowane do uczniów na temat bezpiecznych i właściwych zachowań w czasie zbliżających się wakacji. 7 września odbyła się pierwsza edycja Narodowego Czytania w bibliotece w Mazowszu, w której uczestniczyli nauczyciele i uczniowie Szkoły Podstawowej w Mazowszu. Filia w Osówce zorganizowała również Narodowe Czytanie. W czytaniu brali udział uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Tony Halika w Osówce.

MS

Co słysząc w SP im K. K. Baczyńskiego w Czernikowie?

Już wrzesień. Nowy rok szkolny. Do SP Czernikowo uczęszcza prawie 530 uczniów i 90 przedszkolaków. W nowym roku wystartowaliśmy z czterema oddziałami przedszkolnymi, dziewięcioma klasami 1-3, dziesięcioma klasami 4-6 w budynku SP i sześcioma klasami 7-8 w budynku Zespołu Szkół. Zmieniły się zasady dowozu uczniów. Mamy świetlicę czynną od 6.45 do 16:00. Mamy nowego polonistę, fizyka, nauczyciela w-f, opiekuna świetlicy, matematyka, wicedyrektora. Będziemy realizować dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, matematyki i j. polskiego w klasach ósmych, będzie angielski+, teatr, SKS, chór, che-

erleaders, zespół ludowy, wiele kół przedmiotowych i artystycznych, zajęć wyrównawczych, wspierających. W ramach EU-geniusza odbędą się zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe i wyrównujące z wielu przedmiotów. Ruszył program Umiem Pływać.

W lipcu odbył jedenastodniowy obóz w SP w Czernikowie, zorganizowany przez jednostkę OSP w Steklinie dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych i przez kadrę 8. DH im. Ziemi Dobrzyńskiej i 23. DH im. Szarych Szeregów. Zorganizowano wycieczkę rowerową. Byliśmy w Toruniu, odbyła się przejażdżka łódką po Wiśle. Rowerami dojechalismy do Niesza-

wy, a większość do Ciechocinka. Odwiedziliśmy muzeum w Solcu, byliśmy w Muzeum Powstania Warszawskiego i na Stadionie Narodowym, podziwialiśmy Warszawę z trzydziestego piętra Pałacu Kultury i Nauki. Uczestniczyliśmy w symbolicznym zawieszeniu dzwonu na dzwonnicy we Włęczu, pokonując rowerem trasę ścieżki leśnej. Zwiedziliśmy Muzeum Dobrzyńskie oraz największe witraże i pływaliśmy na basenie w Rypinie. Poznaliśmy obyczaje przodków w skansenie w Sierpcu.

Warto dopisać, że uczennica Karolina Skopińska w końcu czerwca otrzymała wyróżnienie w kategorii Robotów nad Robo-

tami oraz nagrodę specjalną "Nowości" w wojewódzkim konkursie "Mój innowacyjny wynalazek". 31 sierpnia był Apel Pamięci przed obeliskiem nauczycieli i Dębami Pamięci. 1 września harcerze odwiedzili miejsca związane ze stuleciem niepodległości. Uczniowie brali udział w Narodowym Czytaniu „Przedwiośnia” St. Żeromskiego. Klasy czwarte były na Old Fest w Kikole, zwiedzały stanowiska średniowieczne rzemieślników, sokolnika i łodzie Wikingów. Danuta Chylicka przywozła kilka medali z ogólnopolskich sportowych mistrzostw samorządowych.

DC

Dzięki Budżetowi Obywatelskiemu Powiatu Toruńskiego biegi zawitały do Czernikowa!

Pierwsza Czernikowska 10-tka" za nami. Szkołę Podstawową w Osówce odwiedziło ponad 600 osób, w tym 400 biegaczy. Część z nich to dzieci i młodzież z czernikowskich szkół, część to dorośli - amatorzy biegania.

Jako organizatorzy przed realizacją tej imprezy postaviliśmy sobie kilka celów. „Pierwsza Czernikowska Dziesiątka” to inicjatywa oddolna, zatem chcieliśmy zaangażować jak największą ilość osób i instytucji. Kolejnym celem miała być integracja sportowa rodzin, dzieci, młodzieży i dorosłych. Innym celem było pokazanie pięknych terenów gminy Czernikowo, które znakomicie nadają się do uprawiania sportu.

Z perspektywy czasu wszystkim te cele udało się zrealizować. W organizację zaangażowały

się samorządy: województwa, powiatu i gminy, kilkunastu lokalnych przedsiębiorców, kilkunastu nauczycieli, kilkunastu druhów OSP oraz kilkunastu wolontariuszy. Biegały dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, amatorzy i profesjonalści. Wielu biegaczy po raz pierwszy odwiedziło naszą gminę i nie kryło zachwytu nad trasą biegu, która wiodła po części przez las, wokół malowniczego jeziora Zacisze. Trasa była wymagająca, ale widoki i czyste powietrze rekompensowały trud biegania. „Pierwsza Czernikowska 10-tka” to był strzał w dziesiątkę.

O powodzeniu i atrakcyjności każdego przedsięwzięcia decydują ludzie: biegacze przez kilka godzin zachwycali swoimi talentami i umiejętnościami, kibice wspaniale dopingowali, organizatorzy i wolontariusze dba-

li, by wszyscy bawili się dobrze. Za to wszystkim sportowcom dziękujemy, także za walkę fair play i zaufanie, jakim zostaliśmy obdarzeni. Serdeczne podziękowania kierujemy ku władzom samorządowym, sponsorom, nauczycielom, wolontariuszom i druhom OSP – bez nich ta impreza nie byłaby tak udana. Do zobaczenia za rok! Organizatorzy: Rafał Rutkowski, Marcin Luberański, Bartłomiej Duszyński, Tomasz Krasicki.

WYNIKI:

Bieg najmłodszych na 150 metrów – rocznik 2013 i młodszy:

Chłopcy:

1. Chuchra Szymon,
2. Czarnecki Michał,
3. Wojtuński Igor.

Dziewczynki:

1. Krzemińska Konstancja,
2. Mościbrodzka Iga,
3. Korpala Kinga.

Bieg dzieci od rocznika 2010-2012- ok. 300 m:

Chłopcy:

1. Chuchra Mateusz,
2. Marciniak Bartłomiej,
3. Makowski Oskar.

Dziewczynki:

1. Jeżewska Oliwia,
2. Dudziak Dorota,
3. Rylich Emilia.

Bieg dzieci od rocznika 2008-2009 - ok. 500 m:

Chłopcy:

1. Różewicki Krzysztof,
2. Petrykowski Artur,
3. Kawczyński Nikodem.

Dziewczynki:

1. Zatorska Bogumiła,
2. Kubiak Alicja,
3. Jaworska Magdalena.

Bieg dzieci od rocznika 2006-2007 - ok. 1000 m:

Chłopcy:

1. Szymaniak Bartosz,
2. Kowalski Szymon,
3. Piątkowski Łukasz.

Dziewczynki:

1. Stawicka Lidia,
2. Jabłońska Małgorzata,
3. Winnicka Lidia.

Bieg dzieci od rocznika 2003-2005 - ok. 1500 m:

Chłopcy:

1. Krzyżkowski Jakub,
2. Mrugański Kacper,
3. Gąsiewicz Norbert.

Dziewczynki:

1. Zielińska Aleksandra,
2. Urbańska Julia,
3. Rumińska Martyna.

Bieg Rodzinny:

1. Rodzina Dudziak (Maria, Daniel),
2. Rodzina Hinc (Marzena, Fabian, Waldemar),
3. Rodzina Krzyżkowskich (Sławomir, Adam, Jakub).

Biegi główne:

Klasyfikacja generalna 5 km mężczyzn:

1. Markowski Artur,
2. Rumiński Waldemar,
3. Kucharski Marek.

Klasyfikacja generalna 5 km kobiet:

1. Kucharska Wioletta
2. Masalska Anna,
3. Brzuskiwicz Agnieszka.

Klasyfikacja generalna 10 km mężczyzn:

1. Pawłowski Dariusz,
2. Pokora Rafał,
3. Śliwiński Paweł.

Klasyfikacja generalna 10 km kobiet:

1. Bartkowska Joanna,
2. Dziugiel Mirosława,
3. Kępczyńska Marlena.

Działają z Werwą

Od ponad dwóch lat Wioletta Borowicz, Monika Kamińska i Ewa Madej działają wspólnie - najpierw jako nieformalna grupa wolontariuszy Barwy Pomocy, a od 4 stycznia 2018 r. jako Fundacja Werwa. Razem z nimi pracuje niemal od samego początku Mirosław Nawrotek, który połączył bakcyła pomagania i z ogromnym zapałem wspiera dziewczyny m.in. w akcjach świątecznych, w przygotowaniach koncertów, festynów i innych projektów. Stojąc nieco w cieniu bardzo aktywnie włącza się w akcje charytatywne, poświęcając wolny czas na pomaganie innym.

A Werwa to energia, pomysłowość i nieustające dążenie do realizacji nowych projektów. Werwa funkcjonuje przede

wszystkim na terenie powiatu toruńskiego, a zwłaszcza w gminach Czernikowo i Obrowo. Co robią jej członkowie? W jaki sposób pomagają? Na czym polega ich codzienna praca? Przede wszystkim na docieraniu do osób, które z różnych powodów znalazły się w trudnej sytuacji materialnej, życiowej i wymagają wsparcia. Czasami są to paczki z odzieżą, zabawki, artykuły szkolne, środki czystości czy żywność, nieraz to po prostu dobra rada i podpowiedź, do kogo się zwrócić, jak napisać pismo...

Werwa nie tylko wspiera osoby potrzebujące ale także pracuje na rzecz dzieci, stara się aktywizować i integrować mieszkańców obu gmin. W czasie zaledwie kilku miesięcy istnienia Fundacji udało się zrealizować

kilka ciekawych pomysłów.

W kwietniu odbyła się impreza dedykowana seniorom z całego powiatu toruńskiego „I Targi Seniora”, gdzie obok świetnej zabawy była także możliwość skorzystania z porad dietetyka, podologa, darmowych badań słuchu, poziomu cukru, ciśnienia oraz badań w kierunku osteoporozy. W maju Fundacja realizowała projekt artystyczno-rekreacyjny „Tworzymy z Werwą”, dofinansowany ze środków powiatu toruńskiego. Obok wielu atrakcji rozstrzygnięto także konkurs plastyczny pod hasłem „Barwy pomocy”. W lipcu M. Nawrotek pomógł Fundacji zorganizować wyjazd grupki podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy z Osieka nad Wisłą na Motoarenę, by kibicować toruńskim żużlowcom.

Obok imprez i spotkań dla mieszkańców, Werwa pracowała nad pozyskaniem środków na realizację swojego największego marzenia. Po nieprzespanych nocach, wielu nerwach, godzinach pracy, dyskusji i przygotowań wreszcie udało się i od niedawna Werwa może cieszyć się nowym członkiem Zespołu - Foką PARO! Fundacja pozyskała dotację, która pozwala rozpocząć w partnerstwie z Fundacją PZU realizację projektu „Foka Paro – robot terapeuta”. Dzięki przychylności starosty toruńskiego Mirosława Graczyka pierwszym miejscem w województwie, w którym

zaprezentowana została ta wyjątkowa, japońska specjalistka sztucznej animaloterapii, był DPS w Browinie. Podobna prezentacja, przy aprobacie wójta Zdzisława Gawrońskiego, miała miejsce w Czernikowie, gdzie zgromadziły się osoby zainteresowane tą formą terapii. Ich reakcje na uroczą Paro były bardzo emocjonalne, a momentami wręcz wzruszające.

Fundacja uczestniczyła także w Dożynkach w Czernikowie i w Głogowie a we wrześniu namiot fundacyjny będzie gościł na Wiślanym Festynie Przyrodniczym w Silnie, gdzie także pojawi się Paro i Jacek Kamiński ze swoim warsztatem plastycznym.

Obecnie Fundacja pracuje nad kolejnymi spotkaniami integracyjnymi. Koniec września to duża impreza taneczno-rekreacyjna dla seniorów z gmin Czernikowo i Obrowo. Początek października z kolei to spotkanie przedszkolaków, którzy zaprezentują swoje talenty oraz rozpoczęcie spotkań „Klubu Przygody”, do którego już dzisiaj Fundacja zaprasza wszystkie dzieci.

Fundacja nie mogłaby tak prężnie działać, gdyby nie życzliwość i wsparcie ze strony mieszkańców, szkół, stowarzyszeń, KGW i OSP a także władz samorządowych. W tym miejscu dziękujemy wójtowi Gminy Czernikowo Zdzisławowi Gawrońskiemu za udostępnienie lokalu w Centrum Integracji Kulturalnej, co pozwoli na organizację biura Fundacji, stałych zajęć dla dzieci i dorosłych oraz na prowadzenie terapii polisen-sorycznej.

Także współpraca z powiatem toruńskim, zwłaszcza w osobie starosty Mirosława Graczyka oraz członka zarządu powiatu Mirosława Nawrotka, są dla nas bardzo cenne. Dzięki zaangażowaniu powiatu mamy bowiem możliwość działania na rzecz mieszkańców dwóch sąsiadujących ze sobą gmin, a także podopiecznych DPS-ów z terenu powiatu. Wszystkie osoby, które chcą dowiedzieć się więcej o naszej działalności, o terapii z Foką Paro a także o planowanych imprezach i zajęciach „Klubu Przygody”, zapraszamy do naszego biura w budynku CIK (dawne GCI) codziennie od godz. 16:30 do 18:00, na naszą stronę internetową www.fundacjawerwa.org.pl oraz na fanpage na facebooku.

Wieści ze SP w Steklinie

Osmego września steklińska szkoła po raz szósty wzięła udział w Narodowym Czytaniu, zorganizowanym przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Czernikowie. Wspólne czytanie „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego umożliwiło świętowanie tej bardzo ważnej dla nas rocznicy. Powieść Żeromskiego pokazuje trudny dla

Polaków czas i nasilające się wewnętrzne rozbieżności polityczne. Prócz czytania fragmentów powieści, śpiewaliśmy także pieśni patriotyczne.

Siódmego września mieliśmy okazję uczestniczyć w żywej lekcji historii w Kikole. Organizatorzy przenieśli nas w sam środek średniowiecza. Odbły się poka-

zu, łucznictwa. Poznaliśmy pracę sokolnika. Uczyliśmy się strzelać z łuku. Niepowtarzalną okazją było także pływanie w łodzi Wikingów.

15 marca czworo uczniów klas IV-VI reprezentowało szkołę w konkursie „Kangur Matematyczny”. Najwyższą notę w kategorii „Maluch” uzyskała Klaudia Kalinowska, natomiast

w kategorii „Beniamin” - Bartosz Przewięźlikowski.

18 maja odbyła się kolejna edycja Gminnego Konkursu „Żyć zdrowo i rusz głową” z udziałem uczniów ze wszystkich szkół podstawowych z terenu naszej gminy. K. Kalinowska oraz Wiktoria Strzałkowska zajęły II miejsce w swoich kategoriach, III miejsce uzyskali B. Przewięźlikowski oraz Kacper Cichorski. Drużynowo nasza grupa uzyskała II miejsce.

W maju zakończył się również konkurs „Liga Zadaniowa”, organizowany przez Wydział Matematyki i Informatyki UMK w Toruniu. Szkołę reprezentowali Agnieszka Malinowska i Bartosz Przewięźlikowski. Dzieci od listopada mierzyły się z zadaniami o podwyższonym stopniu trudności.

18 czerwca odbyły się wybory prezydium Samorządu Uczniowskiego. Przewodniczącą została Aleksandra Ziętarska, zastępcą – Aleksandra Paurowska, a sekretarzem - Lidia Romanowska. Pozostali kandydaci będą pełnić funkcje w sekcjach: porządkowej, naukowej, rozrywkowej, informacyjnej.

MP

„100 na 100 – Niepodległość” w SP Czernikowo

Niepodległość Polski używana sto lat temu jest dla nas – jak i dla wielu szkół – okazją do naturalnego pogłębienia tematyki zagadnień dotyczących walki o niepodległość, zdefiniowania na nowo pojęcia patriotyzmu czasu wojny i pokoju. Takiej okazji nie możemy przegapić.

Niejako prelude do obchodów była decyzja Rady Pedagogicznej SP im. K. K. Baczyńskiego o rozpoczęciu projektu „100 na 100 – Niepodległość”, którego kulminacją będą obchody listopadowego święta. Lekcje wychowawcze poświęcone projektowi generowały pomysły w klasach, a potem były w Samorządzie Uczniowskim. Nie chodzi o to, że wśród pomysłów było wiele dziwnych, nawet infantylnych - były poważne (akademia, ognisko patriotyczne, albumy, foldery, plakaty, prezentacje multimedialne, krzyżówki, wystawy, konkursy, graffiti na parkanie, przemarsz z flagami i w strojach narodowych, gazetka, rajd miejscami pamięci, Apel Pamięci, spotkania z ludźmi) i dowcipne, pocieszne, radosne i niepre-

sjonalne. Najważniejsze, iż były wymyślane z myślą o Niepodległości. Kilka przytoczę: „Zaśpiewać 100 lat na 100-lecie”, „Tort ze 100 świeczkami”, wypuścić 100 balonów (oczywiście białych i czerwonych), zatańczyć dyskotekę na biało-czerwono, wykrzyknąć 100 razy „Niepodległość”, napisać 100 słów poświęconych niepodległości, powiedzieć sto dobrych miłych słów na stulecie, pomóc stu potrzebującym, napisać sto listów do Niepodległości, zatańczyć w 100 par dla stulatki, przebiec 100 km, zaśpiewać 100 piosenek poświęconych Niepodległości, zasadzić 100 drzew, zaprojektować koszulki na stulecie, przeczytać 100 wierszy o Polsce... Bije z tych pomysłów świeżość i brak ograniczeń. Wiele raczej nie nadaje się do realizacji (kupić 100 skarpetek, przetańczyć 100 godzin, bitwa na biało-czerwone balony), chociaż... sami się często ograniczamy. Część już zrealizowaliśmy. Wiele będziemy jeszcze realizować w trybie przedsięwzięcia. Nie wiem czy na pewno będziemy je liczyć. Liczę na to.

Wcześniej już zrealizowaliśmy

inicjatywy w powiecie. W Słowniku Biograficznym Powiatu Toruńskiego ukazały się biogramy dwóch zapomnianych wybitnych osób związanych z niepodległością: Lucjana Lewandowskiego (polskiego księdza patrioty, autora prelekcji poświęconych Kościuszcze, aresztowanego za wystąpienia patriotyczne, później pastora parafii Ossówka, poligloty, fotografa, filozofa i dobrego człowieka) oraz Leona Lisowskiego - właściciela Kijaszki, fundatora kościoła w Mazowszu, członka POW i Towarzystw Rolniczych, kawalerzysty i legionisty, uczestnika wojny 1920, powstań śląskich, odznaczonego krzyżem Virtuti Militari.

Już zimowisko harcerskie zostało poświęcone Stuleciu Niepodległości. Głównym zadaniem, poza pisanem fraszek i budowaniem projektów, było poszukiwanie informacji dotyczących wydarzeń w Czernikowie przed stu laty. Między innymi odkryliśmy, że mieszkający w Czernikowie u wujostwa Zenon Chmielewski był bliskim przyjacielem Władysława Broniewskiego w latach szkolnych.

Słynny poeta kilka razy przebywał w Czernikowie. A sam Zenon Chmielewski w czasie okupacji pomagał ludziom narodowości żydowskiej i w latach 90. odebrał medal „Sprawiedliwy wśród narodów świata”.

Taki udany start w projekt „100 na 100 – Niepodległość” zrodził kolejne inicjatywy. Były wywiady z ludźmi i spotkania z osobami pamiętającymi przedwojenne czasy. Był gminny konkurs literacki, w którym znalazło się m.in. kilka utworów poświęconych Małej i Dużej Ojczyźnie, ale przede wszystkim wspaniałe wspomnienia sprzed kilkudziesięciu lat, spisane przez uczennicę. Był konkurs wiedzy poświęcony rocznicy odzyskania niepodległości i czernikowskim lokalnym śladom. Ze Stowarzyszeniem Czyż-nie zapaliliśmy sto lampek na rocznicę polskiego września. A mnóstwo przedsięwzięć jeszcze przed nami. Pochylimy się jeszcze nad niektórymi dziecięcymi pomysłami, bo warto działać nie tylko sztamponowo.

DC

Wakacyjna fotorelacja ze „Słoneczka”

Wczasie wakacji dzieci się nie nudzą - zapraszamy na fotorelację. A w niej: sportowe zawody przedszkolaków, dziecięca sztuka, Dzień Spódnicy, wycieczka do Centrum Młyn Wiedzy w Toruniu oraz wycieczka do lasu. Więcej o nas i naszym przedszkolu na naszej stronie internetowej www.sloneczko-przedszkole.com oraz na facebooku.

IL

Letnie półkolonie w SP Osówka

Zgodnie z corocznym zwyczajem, na początku wakacji w Szkole Podstawowej im. Tony Halika w Osówce

odbyły się trzydniowe letnie półkolonie, w których udział wzięli uczniowie z klas I-IV.

27 czerwca na terenie szkoły

odbyły się warsztaty plastyczne i kulinarne, zabawy na świeżym powietrzu oraz zajęcia z programowania, podczas których

dzieci wykorzystywały nowe technologie w świadomy i twórczy sposób. Następnego dnia uczestnicy półkolonii udali się do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Toruniu, gdzie na basenie doskonalili umiejętności pływackie oraz bawiły się w wodzie. Kolejną atrakcją tego dnia była wizyta w Kinder Parku. Aktywny dzień zakończył się wizytą w pizzerii.

29 czerwca również odbył się wyjazd do Torunia. Dzieci udoskonalily sztukę pływania, a następnie udały się do kina na film animowany „Odlotowy nie-lot”. Po obejrzeniu pięknej animacji nadszedł czas na posiłek w restauracji McDonald's. Półkolonie zakończyły się słodkim poczęstunkiem oraz rozdaniem dyplomów.

ŻW

Liga Pokera Sportowego – fantastyczna końcówka sezonu

Karcianym rozgrywkom na terenie gminy „stuknęły” ósme urodziny. Bywały sezony, które dość szybko odzierać zostawały z emocji, bo najlepsi wypracowywali sobie bezpieczną przewagę przed ostatnimi rundami rywalizacji. Bywały też cykle rozstrzygane „o włos” – taki był też, zakończony w sierpniu, sezon ósmy.

W trakcie dziesięciu turniejów sezonu przy stołach zasiadło 34 graczy, przy 14 pokerzystach rywalizujących regularnie. Dwa lata temu Adrian Szalkowski sensacyjnie przełamał czteroletnią dominację Przemysława Pujera i zdobył tytuł ligowego mistrza. Rok później najbardziej utytułowany gracz odzyskał prymat, ale pokonał Adriana o zaledwie dwa punkty – na przeszczeniu dziesięciomiesięcznej rywalizacji było to tyle, co nic. W tym roku Adrian i Przemek znów konsekwentnie uciekali rywalom i chociaż przez pewien czas kroku dotrzymywał im „wiecznie trzeci” Łukasz Marciniak, a przed ostatnią kolejką matematyczne szanse na

mistrzostwo miał jeszcze Dawid Affelt – niemal pewne było, że to dwóch najlepszych graczy ostatnich lat powalczy o czempionat.

Ostatni turniej, rozgrywany w wariacie Dealer's Choice (rozdający wybiera odmianę), zakończył się w iście hollywoodzkim stylu. W head-s-upie zmierzili się właśnie Pujer i Szalkowski. Gdyby wygrał ten pierwszy – zdobyłby tytuł z przewagą 6 punktów. Gdyby triumfował Adrian – wygrałby ligę z identycznym wynikiem punktowym, ale z większą liczbą zwycięstw. Ostatnie rozdanie nocy dopełniło filmowego charakteru – w grze Five Card Draw (klasyczny poker dobierany) Szalkowski trafił z ręki trójkę czwórek, ale Pujer (także przed wymianą) otrzymał... trójkę piątek! Tym samym po raz szósty został triumfator LPS. Kto zna choć trochę zasady gry wie, jak drobny niuans zadecydował o zwycięstwie.

pp

1.	PUJER Przemysław	290
2.	SZALKOWSKI Adrian	284
3.	AFFELT Dawid	276
4.	STAŃCZYK Radosław	230
5.	MARCINIEC Łukasz	214
6.	ZIÓŁKOWSKI Zbigniew	191
7.	LORENC Jarosław	186
8.	CHYLICKA Danuta	181
9.	WIŚNIEWSKI Łukasz	160
10.	DOBRZYŃSKI Rikardo	160

Królewska gra króluje w Czernikowie

W dniach 15-16 września 2018 w Zespole Szkół w Czernikowie odbył się V Czernikowski Festiwal Szachowy o puchar Wójta Gminy Czernikowo. Turniej cieszy się ogromnym uznaniem w regionie. W zawodach wzięło udział ponad 100 zawodników, nie tylko z naszego województwa, ale także z pomorskiego i mazowieckiego. Gminę Czernikowo reprezentowało 23 zawodników w poszczególnych grupach wiekowych i rankingowych. Wielu z nich po raz pierwszy wzięło udział w tak dużych zawodach.

Organizatorem rozgrywek był Urząd Gminy Czernikowo i ZS Czernikowo, a kierownikiem zawodów - Andrejus Sivickis. Po zakończeniu dwudniowych zmagania szachowych puchary i dyplomy wręczył wójt gminy Zdzisław Gawroński. Nasi najlepsi zawodnicy, którzy stanęli na podium lub zdobyli kategorie to: Wiktorija Sivickis, Kacper Siarnowski, Bartosz Łuszczak, Aleksandra Bytner, Weronika Wiśniewska. Życzymy dalszych sukcesów naszym zawodnikom.

AS

Dożynki 2018

